

G U N N E B O

Slott och Trädgårdar

Vad händer om natten?

– upptäck och gynna nattfjärilen i din trädgård

Trädgårdsmästare med specialisering
natur, kultur och hållbarhet, 400 YH-poäng

Jenny Jonsson & Hannah Ljungberg

2026-02-03

Handledare

Camilla Wihlander

Detta examensarbete undersöker och ger råd kring hur en trädgård kan utformas för att synliggöra och gynna nattfjärilar samt öka kunskapen om deras betydelse i ekosystemet. Trots att merparten av Sveriges fjärilsarter är nattfjärilar är kunskapsläget begränsat, och deras ekologiska roll tidigare relativt outforskad. Utifrån aktuell litteratur, forskning och dialog med sakkunniga presenterar arbetet viktiga delar av nattfjärilens biologi och dess utmaningar.

Resultatet visar att nattfjärilar har en betydande roll för pollineringen som kompletterar dagaktiva pollinatörer samt att de utgör en viktig del i näringskedjan som föda åt andra djur. Arbetet belyser även hur artificiell nattbelysning påverkar nattfjärilens beteende, reproduktion och överlevnad. Genom att förstå nattfjärilens specifika behov – såsom lämpliga värdväxter, nattdoftande blommor och varierade livsmiljöer kan trädgårdar utformas för att stärka deras förutsättningar.

Utifrån insamlat material har ett gestaltungsförslag tagits fram i form av en idébatt med en av kulturträdgårdarnas utställningsytor på Göteborgs botaniska trädgård som grund. Rabatten framhäver växter som stödjer nattfjärilens hela livscykel och skapar en pedagogisk yta för besökare. Förslaget kompletteras med en växtguide och konkreta råd som förhoppningsvis kan komma att användas av både privatpersoner och besöksträdgårdar.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
1. Bakgrund	5
2. Syfte	5
2.1 Frågeställningar	6
2.2 Mål	6
3. Metoder	7
4. Resultat	7
4.1 Nattfjärilen- systematik, morfologi och livscykel	7
4.1.1 Systematik	7
4.1.2 Morfologi.....	8
4.1.3 Livscykel	9
4.1.4 Hur länge lever en nattfjäril?	10
4.1.5 Vad är skillnaden mellan en dag- och nattfjäril?.....	11
4.1.6 Livsmiljö och nattfjärilens utbredning	11
4.2 Nattfjärilens roll i ekosystemet.....	12
4.3 Ljusföroreningar påverkan nattfjärilen.....	13
4.4 Naturfascination	14
4.5 Tips för din trädgård.....	16
4.5.1 En mångfald, vilda och exotiska växter	16
4.5.2 En lång nektarsäsong.....	16
4.5.3 Nattdoft, form och färg.....	16
4.5.4 Blandhäck, buskar och klätterväxter	17
4.5.5 Värdefulla träd.....	18
4.5.6 Välj värdväxter, det vilda och ekotänk.....	19
4.5.7 Övriga element	20
4.5.8 Växtguide	21
4.6 En pedagogisk rabatt som kan lära och inspirera	21
4.6.1 Beskrivning av växtval	22
4.6.2 Infoskyltar	25
4.7 Praktiska metoder för att observera nattfjärilar	25
4.7.1 Nattfjärilsarter	26

5. Slutsatser	26
5.1 Diskussion	27
6. Referenslista	28
Bilagor	30

1. Bakgrund

Nattfjärilar? Det första vi tänker på är kanske skrämmande, motbjudande varelser, klädmalar och skadedjur! Men har nattfjärilen fått ett lite väl oförtjänt rykte? Vad vet vi egentligen om denna insektsgrupp? Alldeles för lite. Saken är att de spelar en viktig roll i ekosystemet, en roll som bör belysas.

Kunskapsläget är fortfarande begränsat men med ny teknologi har forskningen i detta ämne kunnat börja ta större kliv. Organisationen Butterfly Conservation i Storbritannien är i framkant med att lyfta nattfjärilens värde på ett pedagogiskt och lättillgängligt sätt och bedriver forskning i samband med universitet och andra organisationer.

Trädgårdsresan, en samlingskarta för besöksträdgårdar i Västsverige men även grundare av Bifonden, arbetar fortsatt med att sprida kunskap om pollinatörer och biologisk mångfald samt driver forskningen i ämnet framåt. Nu har Trädgårdsresan initierat ett projekt kring övervakning av nattfjärilar som är i uppstartsläge. Projektet involverar flera parter, bland annat Lunds universitet och Naturhistoriska museet och innebär att ca 10 av deras medlemsträdgårdar kommer ta emot varsin ljusfälla och rapportera fynd ca 1 gång i veckan eller mer över en längre tid. Ett upplägg som är skalbart och kan anpassas till respektive trädgårds kapacitet. Förhoppningsvis kan projektet förmedla hoppfullhet i biologisk mångfald och framföra nattfjärilens potential.

Parallellt med Trädgårdsresans initiala planering släpptes en bok på samma tema; *The Gardener and the Moth* av trädgårdsskribenten Susie White från Storbritannien. Hon beskriver utformandet av sin egen trädgård vilket lagt en grund för detta arbete.

När Trädgårdsresan presenterade sin pågående riktning för studenterna på Gunnebo öppnades möjligheten för detta examensarbete - med förhoppning om en förståelse för, och djupare inblick i, nattfjärilens liv och hur en trädgårdsmästare kan ta denna kunskap i beaktning.

2. Syfte

Syftet är att undersöka hur en trädgård kan utformas för att berätta om och lyfta fram nattfjärilens roll i trädgårdsmiljö. Att beskriva nattfjärilen, dess förutsättningar och behov samt roll i ekosystemet. Utifrån tillgänglig information presentera tips och råd kring växtval och övriga element som gynnar och attraherar nattfjärilar. Syftet är också att sammanställa praktiskt och inspirerande material såsom en växtlista och ett gestaltningsförslag till en rabatt som fungerar i svenskt klimat.

2.1 Frågeställningar

Vad är en nattfjäril?

Hur ser nattfjärilens livscykel och livsmiljö ut?

Hur många nattfjärilsarter finns det i Sverige?

Vad har nattfjärilarna för betydelse för pollinering?

Vilka ytterligare roller har nattfjärilen i vårt ekosystem?

Hur ser kunskapsläget ut idag gällande nattfjärilens roll och utmaningar?

Hur kan en plats utformas/gestaltas för att skapa en attraktiv miljö för nattfjärilar?

Hur kan växtmaterial användas för att berätta om nattfjärilar på ett pedagogiskt och intresseväckande sätt?

Vilka metoder finns det för att observera och öka kunskapen om nattfjärilar?

2.2 Mål

Tillgängliggöra befintlig kunskap om nattfjärilen.

Inspirera allmänheten att odla för att gynna nattfjärilen.

Att väcka nyfikenhet, intresse och engagemang kring nattfjärilar.

Att nattfjärilens behov, under hela dess livscykel, tas med i planeringen av trädgårdar.

Utforma ett gestaltungsförslag som kan ligga till grund för en idébatt.

2.3 Omfattning och avgränsningar

Vi har fått göra en rad avgränsningar inför och under projektets gång. Vi kommer inte att fördjupa oss i alla biotoper nattfjärilar har, utan vårt fokus ligger i stället på dess behov kopplat till trädgårdens möjligheter och förutsättningar. Avsikten är alltså inte att beskriva nattfjärilen ur ett direkt naturvårdande perspektiv.

Vi har också valt att beskriva ett urval av några få arter nattfjärilar som vi vet kan förekomma i Västra Götaland och Hallands län. Arterna har olika egenskaper som kan vara representativa för den bredd som finns och som kan förekomma i våra trädgårdar.

Det är även viktigt att betona att begreppet nattfjäril inte är en strikt vetenskapligt avgränsad grupp arter men att vi kommer använda oss av detta samlingsnamn för att det annars hade upptagit för mycket tid och utrymme att beskriva varje grupp/familj.

Vi är medvetna om att det även finns skadegörare bland nattfjärilarna men har inte haft möjlighet att gå in på detta, det har heller inte varit syftet med arbetet.

3. Metod

Metoderna för att uppnå vårt syfte har dels inneburit litteraturgenomgång. Detta i syfte att samla information om kunskapsläget kring nattfjärilens roll i trädgårdar men även för att kunna beskriva nattfjärilens behov och livscykel.

Vi har även deltagit på möten och samtal med sakkunniga på området för att få ett så bra underlag som möjligt, för att kunna ge förslag och råd kring växter som lockar och gynnar våra nattfjärilar. Vi hade i uppstarten av denna uppsats möjligheten att få träffa representanter från styrelsen i Trädgårdsresan. Vi deltog även på Bifondens kommittémöte på naturhistoriska museet i Göteborg där Lars Pettersson från Lunds universitet var särskilt inbjuden för beskrivning av 2026-års Bifondsprojekt gällande Nattfjärilar. Detta har också varit en metod för att få kontakter och aktuellt material som vi kan använda för att bidra till att öka intresset för nattfjärilen.

I slutet av processen har vi sedan gestaltat ett exempel på en plantering i syfte att lyfta fram nattfjärilens behov samt typer av egenskaper hos växter som är bra för våra pollinatörer.

4. Resultat

Resultatet inleds med att beskriva vad en nattfjäril är, systematiskt, hur den är uppbyggd, hur den lever och vad som skiljer dem från den mer kända gruppen av dagfjärilar. Näst berör vi dess roll i ekosystemet samt utmaningar utifrån ett par studier och artiklar, där fler hör till de första att vetenskapligt studera sitt ämne. Sammantaget ger detta en god grund och förståelse för hur denna kunskap kan användas i trädgården. Avsnittet tips i din trädgård ger handfasta råd, tankar och exempelväxter för att gynna nattfjärilen. Slutligen presenteras ett gestaltungsförslag till en idérabatt som kan användas som underlag i din egen trädgård, likväl i en besöks-trädgård med ett mer pedagogiskt ändamål.

4.1 Nattfjärilen- systematik, morfologi och livscykel

4.1.1 Systematik

Fjärilar är en ordning (Lepidoptera) som ingår i klassen egentliga insekter och är en artrik insektsgrupp. Det totala antalet fjärilsarter i Sverige är närmare 2800 (Elmqvist m. fl. 2001, s 23) och i Sverige finns det 19 familjer inom de nattfjärilar som brukar delas in i makro och 48 familjer i micro, däribland flera underarter (Unger u.å.). De mest kända arterna är dagfjärilarna men majoriteten tillhör gruppen nattfjärilar. Författarna beskriver att cirka 2700 arter av det vi kallar nattfjärilar har hittats i landet. Nattfjärilsfamiljerna delas in i bland annat svärmare, nattflyn, mätare, vecklare, mott, malar och ett flertal familjer som fått en gemensam beteckning som ”spinnare”. De allra flesta fjärilar är nattaktiva men det finns även arter inom nattfjärilarna som kan vara mer eller mindre aktiva dagtid också, såsom exempelvis bastardsvärmare (Länsstyrelserna i Hallands län och Västra Götalands län 2020, s 12).

Bild 1. Bastardsvärmare hör till de många undantagen i gruppen av nattfjärilar, dagaktiv och klubbliknande antenner. (Butterfly conservation)

4.1.2 Morfologi

Gemensam nämnare för samtliga fjärilar är att de har två par vingar täckta av små vingfjäll. Fjärilens kropp är uppdelad i tre delar, huvud, mellan och bakkropp. På huvudet sitter ögonen, som beroende på vilken typ av ögon och art, är mer eller mindre lätta att se (Elmqvist m.fl. 2011, s 21). På huvudet sitter också fjärilens känsel- och luktorgan, antennerna, samt munapparaten, en spiralrullad sugsnabel som hos vissa arter är tillbakabildad (Elmqvist m.fl. 2011, s 21). Antennerna används för att upptäcka spår av kemikalier i luften i syfte att kunna lokalisera mat och en partner (White, s 28). Fjärilens vingar och ben är fästa på mellankroppen och flera nattfjärilar vibrerar med vingarna för att värma upp vingmuskulerna innan de kan flyga. De flesta inre organ finns i bakkroppen och längst bak sitter reproduktionsorganen. Det är här äggen utvecklas hos honan och hon lägger äggen från spetsen av bakkroppen. (Elmqvist m.fl. 2011, s 21).

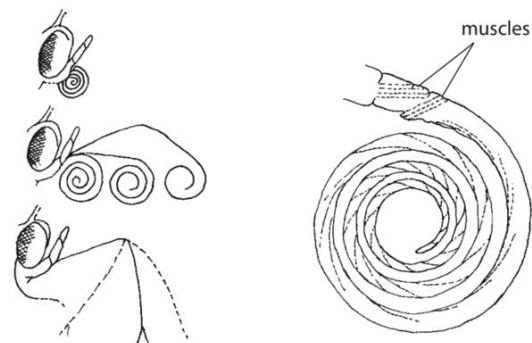
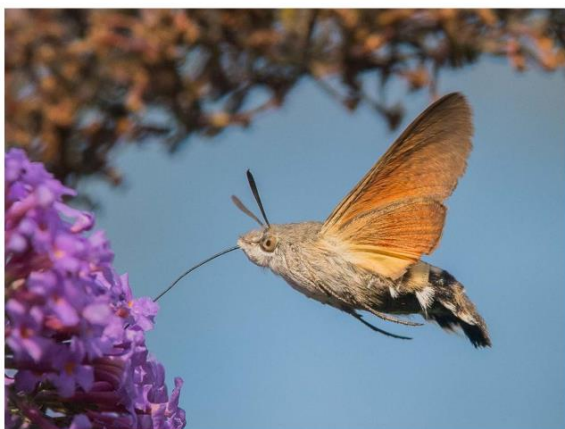

Bild 2. En större dagsvärmare suger nektar med sin långa sugsnabel (t.v.). (Butterfly Conservation). Anatomin för en sugsnabel (t.h.) (Princeton University Press)

4.1.3 Livscykel

Alla fjärilar, oavsett art eller grupp, har en utveckling och genomgår en fullständig förvandling - en metamorfos, som delas in i fyra helt olika livsstadier - ägg, larv, puppa samt imago (fullbildad fjäril) (SLU Artdatabanken, 2025). De flesta fjärilar lägger sina ägg på eller i närheten av en lämplig värdväxt medan vissa sprider ut sina ägg slumpvis medan de flyger. Det kan också skilja sig åt om äggen läggs i kluster eller ett och ett. Alla arters ägg skiljer sig åt gällande form och färg och är i sig vackra att studera (White 2025, s 29). Var äggen läggs beror på om larven är beroende av särskilda växter eller inte. En del är generalister medan andra är helt knutna till enskilda arter eller släkten, det vill säga specialister. Hur snabbt äggen kläcks är beroende på art. Generellt sett är larven oftast mer bunden till specifika värdväxter för att sedan som fullbildad fjäril kunna födosöka bland fler, och helt andra växter. Det finns dock även här undantag. Ett exempel är större vitblärefly, en nära hotad art som har ett fåtal arter bland familjen nejlikväxter som värdväxt. Som fullbildad fjäril fortsätter den att vara specialist och besöker just glim och vitblära för nektar (SLU Artdatabanken, 2026), något som kan förklaras av att deras antenner är särskilt anpassade för och svarar på de kemiska komponenter som just doften av vitblära består av och utsöndrar (Dötterl m. fl. 2005, s 707).

Elmqvist m. fl. (2001, s 18–19) beskriver hur larven är fjärlens tillväxtstadium, dess huvudsyfte är att bygga upp det energilager som krävs för att genomgå metamorfos, födan utgörs främst av bladmassa men det kan även vara frön och rötter från värdväxten, men det första larven äter upp är sitt eget äggskal för att ingen näring ska gå till spillo. Den gör ungefär 5 hudömsningar innan den har blivit fullvuxen, först då övergår larven till en puppa. I detta stadie byggs den blivande fjärlen upp. Till skillnad från dagfjärilar förpuppas de flesta nattfjärilar på marken, i jorden eller i en kokong. Den färdigbildade fjärlens huvudfokus är att hitta en partner och fortplanta sig. Många fjärlsarter tillbringar endast en kort tid som fullvuxna och intar ibland ingen föda alls i detta stadie men de flesta arter söker sig till nektar för att fylla på energi, i vissa fall även sav, honungsdagg, jäst fallfrukt eller spillning. Fukt suggs upp från blad, skogsvägar och grusgångar, då intas även salter och mineraler - särskilt viktigt för hanarnas spermiebildning (Westerberg 2011, s 22–24, 90).

Bild 3. Större snabelsvärmare från ägg till fullbildad fjäril. Städa lagom! Den större snabelsvärmarens puppa övervintrar och vilar i jord. (<https://lepiforum.org/>)

Bild 4. Större bandfly från ägg till fullbildad fjäril (lepiform)

Bild 5. Syraftonfly från ägg till fullbildad fjäril (lepiform)

4.1.4 Hur länge lever en nattfjäril?

Tittar man på hela fjärlens livscykel, lever de flesta arter ca 1 år men en del arter har flera års utveckling. Övervintrar fjärlen som larv, vilket de flesta arter gör, blir detta stadie tidsmässigt det längsta (Elmqvist m.fl. 2011, s 18–19). Som nämnts tidigare har de fullbildade fjärlarna mycket kort livslängd, vissa hanar hos säckspinnare lever till exempel bara några timmar. Alla våra inhemska

fjärilar har anpassat sig till att överleva vintern här på något sätt på grund av vårt kalla vinterhalvår (Länsstyrelserna i Hallands län och Västra Götalands län 2020, 14).

4.1.5 Vad är skillnaden mellan en dag- och nattfjäril?

Susie White (2025, s) s) i sin bok hur man lär sig skilja på dag- och nattfjärilar. Då nattfjärilar kan vara ute och flyga både dag- och nattetid är det inte alltid en guide till vilken typ av fjäril du kanske har hittat, utan nyckeln är att titta på fjärlens kroppsstruktur. Det finns kännetecken för dag- respektive nattfjärilar men skillnaderna är inte alltid tydliga, det finns flera undantag. Som tidigare nämnt är flera nattfjärilar dagaktiva och vissa dagfjärilar påträffas nattetid. Vingarnas viloställning och flygstil kan avslöja om det är en natt- eller dagfjäril. Nattfjärilen vilar oftast med vingarna taklikt över kroppen medan dagfjärilen vilar med vingarna vertikalt uppåt. Dagfjärilen har dessutom ett mer fladdrande flygsätt. Den tydligaste skiljelinjen är att dagfjärilar har ett klubblikt avslut på sina antenner medan nattfjärilar besitter fjäderformade antenner, dessa för att komplettera med ett ännu kraftigare doftsinne i mörkret. Nattfjärilens antenner kan spåra feromoner och doftämnen på flera kilometers avstånd. (Westerberg 2011, s. 31).

Bild 6. Fjäderbärarens antenner hör kanske till de mest fjäderlika... (Sveriges radio)

4.1.6 Livsmiljö och nattfjärilens utbredning

Elmquist m. fl. (2011, s 17) beskriver hur de senaste årtiondena har inneburit stor press på naturen och därmed en reduktion av många insekters habitat. Försämringen och förlust av viktiga livsmiljöer för fjärilarna har orsakats av framför allt förändringar i markanvändning inom jord- och skogsbruk. De miljöer där man ser störst negativ påverkan på just fjärilen, är öppna blomrika gräsmarker (SLU Artdatabanken, 2025). Det finns också en förändring när det kommer till nattfjärilens utbredning i Sverige. Många av de arter som man tidigare inte observerat i fjälltrakterna är nu observerade även där, det behöver man ha i åtanke när man tittar i äldre fälthandböcker (Pettersson, 2026).

Det finns en svårighet i att försöka beskriva miljön eller de förutsättningar som är viktiga för nattfjärilar då det finns så många arter, variationer och olika behov. I princip kan alla typer av biotoper räknas in och fördelas som habitat bland våra olika arter av nattfjärilar. Buskmarker, olika sorters

skogar och gräsmarker, stränder och myrar, men även trädgården kan utgöra en viktig biotop där vi har makt att skapa de bästa av förutsättningar (SLU Artdatabanken, 2026).

4.2 Nattfjärilens roll i ekosystemet

En studie som publicerades 2021 var bland de första att påvisa att nattaktiv pollinering kan vara lika effektiv som dagaktiv pollinering. Studien fokuserade på äppelträd med metoden att blomställningar omslötts med nylonnätspåsar dagtid respektive nattetid. Detta för att stänga ute de dagaktiva respektive nattaktiva pollinatörerna. En grupp med permanent slutna samt permanent öppna blomställningar för negativ och positiv kontroll användes. Antalet blommor jämfördes slutligen i relation till fruktsättningen för att se graden av pollinering. Även om nattlig pollinering av äpplen kunde bevisas gick det inte att se vilka specifika arter som var ansvariga mer än att arter från familjen nattflyn var den vanligaste besökaren under natten, blombesök kunde dock inte likställas med pollinering (Robertson m. fl. 2021, s. 2156–2160). En annan studie från 2022 är den första att studera nattlig pollinering av rödklöver. Med hjälp av time-lapse kameror påslagna dag och natt under en hel säsong i gräsmarker i Alperna filmades pollineringen av blommande rödklöver som sedan sattes i relation till dess frösättning. Det påvisades att nattfjärilar, främst arten större bandfly (*Noctua pronuba*), stod för 34% av alla blombesök medan 61% representerades av humlor. En siffra som kan påverka den större fröavkastningen av rödklöver (Alison m. fl. 2022, s. 1–4). I en tredje studie (Staal m.fl. 2015, s. 188) beskrivs nattfjärilarna som viktiga pollinatörer och då i synnerhet de nektarätande arterna från bland annat familjerna mätare, flyn och svärmare. I studien kom man fram till att pollinering av nattfjärilar var av vikt för ett flertal växtfamiljer.

Bild 7. En nattlig pollinatör ([sciencenews.org](https://www.sciencenews.org))

I ytterligare en studie fann man ingen skillnad i pollinering mellan dag och natt, utan många av de växtarter som studierna involverade visade liknande framgång för pollinering över hela dygnet. Detta

var en studie där man sammanställde bevis för pollinering under dygnet från en mängd studier med pollinatorsexkluderingsexperiment. Här såg man också att blomegenskaper såsom t ex lukt och färg påverkade skillnaderna vid pollinering under dygnet. Denna metaanalys belyser vikten av att beakta både nattaktiva och dagaktiva pollinatörer inom jordbruket och naturvård då de kompletterar varandra genom att besöka olika växter och verka under olika tidsfönster under dygnet (Kendall & Nicholson 2024, s. 1). När forskare studerade hur fördelningen såg ut mellan dagliga och nattliga pollinerare på björnbär genomfördes den stora majoriteten av nattliga blombesök av vuxna makro, som främst är nektarätare (Andersson, Rotheray & Mathews 2023, s 7).

Det har tagit längre tid att utreda nattfjärilens roll som pollinerare än dagfjärilarna. Detta på grund av dess artrikedom och svårigheten att studera nattetid men det är viktigt att förstå även de nattaktiva insekternas roll för att förstå hela ”nätverket” mellan planta och pollinerare (Andersson m.fl., 2023, s 7). Evidens har också fördröjts på grund av dilemmat att ett besök hos en blomma inte kan likställas med pollinering. Vi vet dock numera att nattfjärilarna hjälper till med pollineringen och är en viktig del i näringskedjan som föda åt en mängd andra djur, bland annat fåglar och fladdermöss. De påverkar på så sätt även andra djurs möjlighet att hitta föda och behöver även på grund av detta uppmärksammas mer då det är en artrik grupp.

4.3 Ljusföroreningar påverkan nattfjärilen

I samband med den stadsutveckling som sker så ökar också ljusföroreningar världen över. Staal m.fl. (2015, s 191) beskriver hur minskningen av populationer och utbredning är en effekt av minskat habitat och klimatförändringar, men att det även länge har funnits misstankar om att artificiell nattbelysning är en bidragande faktor till nedgången. Medan det har varit känt under årtusenden att nattfjärilar attraheras av ljus så har det under lång tid inte funnits evidens, eller en direkt länk mellan ljusföroreningar och populationsförändringar hos nattfjärilslarver. Däremot har tidigare studier kunnat visa på vikten av nattfjärilar som pollinatörer för en rad olika växtarter och därmed nattfjärilens roll i ekosystemet (Staal m.fl. 2015, s 194). Numera finns det forskning som visat på att gatubelysning minskar förekomsten av nattfjärilslarver. I en studie gjord i Storbritannien som jämförde artificiellt belysta väggkanter med jämförbara platser som var obelysta, kunde forskarna uppmäta en nedgång på 33% av nattfjärilslarver i gräskanter och 47% i häckar. Resultaten förklarar däremot inte orsaken bakom den betydande minskningen av nattfjärilar generellt, då den typ av artificiellt belysta platser som studien utfördes inom utgör en så pass liten del av landmassan. Forskarna beskriver däremot att det går att dra slutsatsen att liknande effekter kan förväntas när man till exempel installerar gatubelysning vid nybyggnation av vägar och hus. De menar även på att det är troligt att de mycket lägre nivåerna av diffus ljusförorening som påverkar en mycket större del av det brittiska landskapet, också påverkar nattfjärilspopulationerna, men det är ännu inte fastställt (Boyes m.fl. 2021). Ytterligare en studie fann starka bevis för effekterna av artificiellt ljus på nattfjärilens beteende och fysiologi, men få och inga direkta bevis på effekter på populationer. Påverkan på beteende och fysiologi styrker ändå behovet av att försiktighetsåtgärder vid planering av artificiell belysning (Boyes m.fl. 2021).

Staal m.fl. (2015, s 191) beskriver vidare i sin artikel att i vilken uträkning nattfjärilar attraheras av ljus beror på en rad olika faktorer. Violett ljus verkar attrahera mest men det kan också variera mellan olika malar, där till exempel nattfjärilar med större ögon verkar attraheras av ljus som domineras av mindre våglängder. Det verkar också finnas ett samband mellan kön men där vet man inte om överrepresentationen beror på att hanar är mer aktiva eller om de är mer attraherade till ljus. Starkt

strålningsljus och heta komponenter i lampor kan också döda eller skada insekter. Författarna menar även på att det finns ett samband mellan artificiellt ljus och reproduktion då man i studier sett att frisättning av könsferomoner hämmas, att hämmad äggläggning förekommit samt risk för att honor lägger ägg på olämpliga ställen nära ljus med ökad konkurrens för larven som effekt. Man har också hittat samband med låg ljusintensitet och hämmad tillväxt och utveckling hos bägge kön av en noctuidae art vid en laboratoriestudie. Ytterligare samband har hittats mellan artificiellt ljus och nattfjärilens ökade sårbarhet för att utnyttjas som föda (Staal m.fl. 2015, s 191) och till detta adderas även den viktiga aspekten kring utmattning efter att ha cirkulerat kring ljuset för länge (Owens 2025, 2:15:18). I Föreläsningen poängteras att den största förlusten är tiden. När nattfjärilarna cirkulerar kring artificiella ljus, parar de sig inte, de besöker inte växter och lägger inte heller ägg. Då den fullbildade fjärilen oftast inte lever så länge är förlusten av en natt stor. Föreläsaren nämner ytterligare en aspekt kring varför nattfjärilen är hotad av ljusföroreningar. Nattfjärilen förlorar känsla för tid, både under ett dygn men även på en årsbasis. Föreläsningen tar upp exempel på att vissa arter kanske besöker en blomma ett visst klockslag på natten när blomman öppnar sig och kan erbjuda nektar. Fjärilen har en inbyggd klocka vart den befinner sig i tid under dagen som reagerar på yttre ljus. Om den då utsätts för artificiellt ljus återgår den till sin sömn. Längden på dagen är också ett sätt för nattfjärilar att förhålla sig till var den befinner sig på året vilket också störs av artificiellt nattljus. Pettersson (2026) beskriver också ljusets påverkan på nattfjärilen under ett möte på Naturhistoriska museet. Tidigare trodde man att nattfjärilen använde ljuset för att navigera från punkt A-b men man har nu sett i studier att de använder ljuset för att navigera kring vad som är upp och ner. Om nattfjärilen utsätts av ljuskällor nedifrån får de svårare att flyga och orientera sig.

4.4 Naturfascination!

Det finns arter inom nattfjärilarna som endast behöver studeras ett kort ögonblick innan myten om att nattfjärilar är grå och tråkiga kan avfärdas. Det räcker att bläddra någon sida i en fälthandbok för att upptäcka färg och mönster som gemene man troligen förknippar mer med dagfjärilen. Fortsätter man läsa om olika arters försvarsstrategier och egendomligheter är det lätt att fastna och förundras. Flera arter, både larver och fullbildade fjärilar, har exempelvis tagit till taktiken med ögonfläckar på kropp eller vingar för att skrämja bort predatorer. Ex mindre påfågelspinnare med fyra "ögon" eller videsvärmaren med illusion av ögon på bakvingarna som kommer till liv när den burrar på kroppen (Westerberg 2011, s.54). Grönvitt nässelfly, eller på engelskan kallad the spectacle fick i stället ett par glasögon.

Bild 8. Illusionen av ögon, videsvärmare t.v. och mindre påfågelspinnare t.h. (butterfly conservation)

Bild 9. Större snabelsvärmare fick sitt namn efter sin larv som liknar en elefantsnabel. Den sväller upp sina ögonfläckar för att skrämma fiender. T.h. ätandes på en av sina värdväxter; nattljus. (Lepiforum)

Bild 10. Grönvitt nässelfly, "The Spectacle" fick ett par glasögon. (Lepiforum)

Andra har utvecklat en hörsel känslig för ultraljud så att de fort hör och kan undvika fladdermusen, vissa signalerar istället med en hög frekvens att de är giftiga, vissa gör det trots att de inte är det... (White 2025, s.32, 37) Det finns flera fall av att låtsas vara något annat, slånspinnaren som imiterar en fågelspillning med sina färger och instoppade ben för att verka oaptitlig, eller familjen glasvingar som imiterar getingar och steklar i både sitt utseende och beteende för att inte verka som ett byte (Westerberg 2011, s.126). Många väljer att kamouflera sig med sin omgivning, som bark, lavar, grenar, löv och sten. Diversiteten i färg, mönster, beteenden och överlevnadsstrategier slutar inte att fascinera, bara det, en anledning att börja attrahera nattfjärilar till din trädgård och sätta upp en ljusfälla för att se vad du kan hitta!

Bild 11. Tandmätarens larv har kamouflerat sig för att smälta in med trädens lavar (t.v.) (lepiformum). En gren, eller en larv!?! (t.h.). (Butterfly conservation)

4.5 Tips för din trädgård

4.5.1 En mångfald, vilda och exotiska växter

Biodiversiteten är central för att gynna den mångfald av fjärilsarter som finns. White (2025, s. 55) beskriver hur man kan skapa en bra livsmiljö för bland annat nattfjärilen i sin trädgård genom att odla vilda, inhemska blommor, att låta en del av skog och ängsmark flytta in, och samtidigt odla exotiska växter som har nektar åt den fullbildade fjärilen - att mixa så många olika arter som möjligt! Susie refererar till den historiska trädgården Great Dixter som har en otrolig mångfald av växter, vars uttryck växlar kontinuerligt över året med olika skikt av vilt, exotiskt, färg och form. När en ekolog inventerade platsen visade det sig att de formella trädgårdarna besatt flest insektsarter på hela anläggningen, alltså mer än dess skogs- och ängsmarker (White 2025, s. 56).

4.5.2 En lång nektarsäsong

Ett mål för en mångfaldsträdgård är att få en så lång blommande säsong som möjligt så att nektar och pollen finns tillgängligt även tidigt och sent på året. **Tibast**, **kejsarolvon** och **trollhassel** är exempel på buskar med tidig blomning men även doft som attraherar pollinatörer, och människor! Att inkludera lökar som **krokus** och **snödroppar** i sina planteringar är också ett enkelt sätt att tidigarelägga säsongen. **Sälgen** är en ovärderlig nektarkälla för våra fjärilar, Pettersson (2026) påpekar att man ser en topp av flygande fjärilar när sälgen börjar blomma i mars och april. **Ljungen** är också en nektarrik växt som däremot blommar långt in på hösten men även är värdväxt för många nattfjärilar. Ett tips är att välja växter med höga nektarvärden men också att vara aktsam för kultiverade sorter som drivits fram för att få stora, fyllda och dubbla blommor och därför blir oåtkomliga för insekter (White, s. 54).

4.5.3 Nattdoft, form och färg

En viktig samling växter att framhäva för nattfjärilens skull är de nattdoftande växterna, som är beroende av nattaktiva insekter för att bli pollinerade och därför utvecklat sin doft för att attrahera dessa. Många av de blommor som benämns som fjärilsväxter och kanske främst planteras med dagfjärilar i åtanke besöks också av nattfjärilar, men genom att plantera nattdoftande växter kan de lockas till trädgården under kvällen. Växter som ingår här är **vildkaprifol**, **grekisk lövkoja**, **nattljus**, **tobaksblommor** och **trädgårdsnattviol**. Formen på blomman har också betydelse för vilka som har

möjlighet att pollinera, dessa nattdoftande växter är inte sällan trumpetformade eller har långa rör som kräver insekter med långa sugsnablar för att bli pollinerade, dit våra nattfjärilar hör till. (White 2025, s. 76–79). Det beskrivs även i litteraturen hur nattfjärilarna tenderar att dras mer till blommor med ljusa och vita färger då dessa blir enklare att urskilja visuellt när det är mörkare ute. Även ljusrosa och gula blommor besöktes tidigare på kvällen i en studie (Willmer 2011, s. 332) medan de valdes bort till fördel för vita blommor när det blev mörkare. Lokaliseringen av blommor underlättas dock oftast av starka och goda dofter.

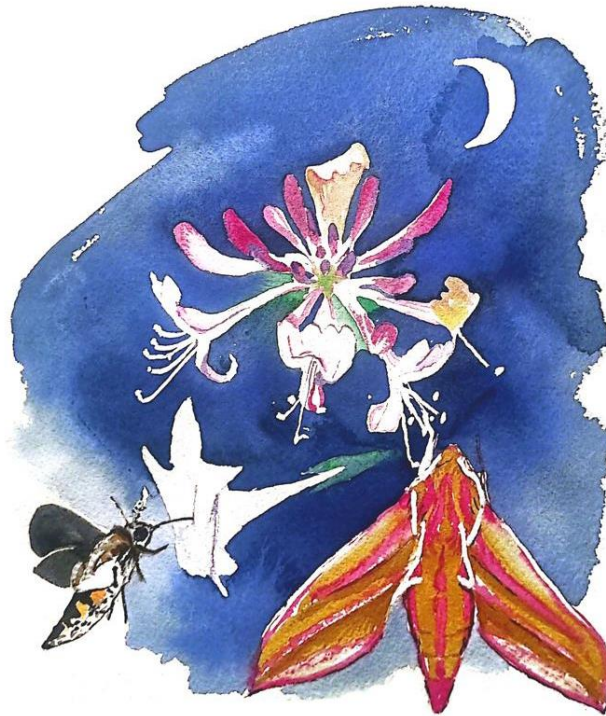

Bild 12. Doft på kvällen, ljus färg och djup form - då lockas nattfjärilen. Illustration Jenny Jonsson

4.5.4 Blandhäck, buskar och klätterväxter

Ett sätt att bidra till diversiteten är att byta ut sin enformiga häck till en blandhäck. Här handlar det också om att vända ett dåligt rykte, en blandhäck kan ge både nektar och pollen olika tider på året, bär och boplats till fåglar och andra djur och dessutom ge ett vackert, livligt intryck som skiftar över året om det görs med rätt kombinationer. (Land 2024)

Om man ska välja en art till sin häck så är det **liguster**, det bekräftas av både Susie och Lars, en värdväxt till flera nattfjärilar som också erbjuder blommor och bär för andra pollinatörer och småfåglar. Ligustersvärmare är en av alla larver som livnär sig på buskens blad. Andra arter av buskar som är gynnsamma för många nattfjärilar och som även kan fungera som häck är **trubbhagtorn** och **bok**, även **slån**, **stenros** och **syren** för mer friväxande häckar. Just hagtorn och slån nämner Susie i sin bok (White, s 95) som lämpliga i en blandhäck, listan är lång med fjärilar som har dessa som sin värdväxt. Slånbärsbusken ger tidig blom på bar kvist med värdefulla nektar och pollen, och bär under hösten. Båda buskarna har tornar vilket kräver rejäla handskar vid beskärning. **Björnbär** är en viktig källa till pollen och nektar för dagaktiva insekter. Nu har det också visat sig att nattfjärilar är en viktig och effektivare pollinatör av björnbär jämfört med dagaktiva insekter (Andersson m.fl., 2023, s 1) samt att björnbär innehåller mer nektar på kvällen än under dagtid.

Bild 13. Våga plantera en blandhäck, för mångfaldens skull! (countrylife.co.uk)

I stället för häck kan man också nyttja klättrväxter över plank, murar eller staket. De kan spaljeras och skapa rum eller bara användas för att bygga på höjden i en liten trädgård. Lämpliga val av klättrväxter i en nattfjärilsträdgård är **murgröna**, **kaprifol** och **humle**. Murgrönan blir särskilt värdefull när den intar sitt adulta stadiet efter ca 10 år, den får tjockare grenar som skapar mindre trädkronor, bladen ändrar karaktär och växten börjar blomma och få bär vilket lockar ett rikt djurliv. Så om du redan har en murgröna i din trädgård är den väl värd att bevara (White 2025, s 70–71).

4.5.5 Värdefulla träd

Många av de växter vi har nämnt i rapporten finns vildväxande i Sverige och så även sälgen. **Sälgen** är ett av de trädslag som funnits längst i Sverige och har på så sätt haft lång tid på sig att bygga relationer med landets flora och fauna. Det är en viktig växtart för biologisk mångfald och det finns ofta ett rikt liv inuti veden. Sälgen är inte lika vanligt förekommande längre och är ofta ett ogillat växtslag både inom skogs- och jordbruk, i tätortsnära skog och trädgårdar. Sälgen bör få finnas på fler platser och är värd att bevara för att hjälpa våra insekter att klara sig de första veckorna på våren. Enligt författarna (Weiss & Sjöberg 2020, s 254) har hela 180 fjärilsarter sin larvutveckling kopplad till sälgens växtdelar och bark.

Bild 14. Gotiskt sälgfly suger nektar från en blommande sälg. (projects.biodiversity.be)

Våra insekter behöver skydd och då är häckar och träd ett bra element i trädgården. Att plantera **fruktträd** i sin trädgård blir till vinst både för nattfjärilen och människan (Couzens & Ashton 2025, s. 5). Bland fjärilar finns det hotade arter som utnyttjar gamla **ekar** och andra ädellövträd som boplats, föda och gömslen. Det finns en lång lista på nattfjärilar som använder eken som värdväxt. Nattfjärilen kan lägga sina ägg i sprickor i trädets bark och en del livnär sig på och kamouflerar sig bland lavar på träden som skydd mot rovdjur. Många larver livnär sig på och är beroende av olika träd såsom exempelvis ek och **hassel** (White 2025, s 64–65).

4.5.6 Välj värdväxter, det vilda och ekotänk

En viktig aspekt är att få in den vilda floran i trädgården eftersom vi där hittar många värdväxter. Några av våra inhemska värdväxter som även passar många nattfjärilar är **klöver**, **prästkra**, **käringtand**, **gökblomster**, **nässlor**, **rölleka** och olika sorters **gräs**. Ett enkelt sätt är att låta delar av trädgårdens gräsytor låtas växa upp och blomma, då det står för både mat och bra gömställen för larver, puppor och fjärilar. Många av de inhemska växter som vi betraktar som ogräs är också värdväxt åt många larver, så att låta en del få växa kvar i en liten, mer undangömd del av trädgården, kan också vara fördelaktigt.

Lärdomen och kunskapen att inte städa för mycket i sina trädgårdar blir om möjligt än mer viktigt när vi har studerat litteraturen om nattfjärilar. Att låta växtavfall ligga kvar kan skapa platser för nattfjärilen att gömma sig från rovdjur på, men kan även innebära lämpliga platser för övervintring.

Att inte använda kemikalier i sin trädgård säger nog sig självt, men det går inte att skriva detta arbete utan att ta med denna punkt då det kan vara skadligt för nattfjärilar och även de växter som larverna

livnär sig på. Det är även värt att poängtera att genom att låta bli, gynnas även insekter som hjälper till att bekämpa skadedjur i trädgården. En trädgård med ett rikt djurliv av både däggdjur, fåglar och insekter skapar en naturlig skadedjursreglering (Couzens & Ashton 2025, s. 4).

4.5.7 Övriga element

Ett enkelt och kanske självklart sätt att gynna nattfjärilar är att också minimera hårdgjorda ytor i din trädgård men även planera så gott det går för sammanhängande livsmiljöer. Planera till exempel med grannen. Ta inte heller bort ytor/element som kan innebära skydd för vintern. I redskapsboden, jordkällaren eller garaget kan fjärilar söka skydd för vintern och under markytan kan det finnas puppor som väntar på våren (Couzens & Ashton 2025, s. 7).

På Butterfly Conservations hemsida ges råd kring hur man kan skapa en "månäng". Månängen förklaras som ett planerat område med växter som gynnar våra nattaktiva pollinatörer med månen som inslag. De lägger tonvikt på att alla grönytor är viktiga för nattfjärilarna, stora som små. Detta kan vara allt från en liten plats till större grönytor. Detta är ett sätt att planera och gestalta en plats som belyser vikten av belysningen i trädgården. Timers på lampor, att se till att inte låta ljus från husen sippra ut på månängen om natten, användning av varma färgade glödlampor samt skärmar på lampor så att de bara lyser där de behövs och inte på månängen är konkreta råd inför denna typ av plats som är möjlig att skapa i sin egen trädgård.

Bild 15. Förvill inte nattfjärilen med onödig belysning - skapa en månäng i stället! Observera att det är en dagfjäril på bilden ovan (Butterfly Conservation).

4.5.8 Växtguide

Vi har sammanställt en växtguide som är ett axplock av växter vi kommit i kontakt med under arbetets gång. Växterna har någon koppling till nattfjärilen, antingen som värdväxt, nektarrik eller egenskaper som är till nytta för nattfjärilar. Vi har bara valt att ta med växter som är odlingsvärda eller härdiga i Sverige. Se bilaga 1.

4.6 En pedagogisk rabatt som kan lära och inspirera

Botaniska Trädgården i Göteborg är en av Trädgårdsresans medlemsträdgårdar och är delaktig i deras initiativ att inventera nattfjärilar, där viss övervakning redan pågått i ett par år som del av ett forskningsprojekt.

Vi fick möjlighet att utgå ifrån deras två utställningsrabatter i kulturträdgårdarna för att skapa ett gestaltningsförslag med tema nattfjärilar. Vid besök på platsen kunde det konstateras att den omgivande miljön kring rabatterna redan var väldigt förmånlig för nattfjärilen, särskilt bland det ätbara växtmaterialet. Här fann vi bland annat slån, äpple, vinbär, blåbär, krusbär, humle, ängsblommor, buddleja, kungsmynnta, timjan, lavendel, hassel, krokus och en örtagård, som konstaterats är nektar- och värdväxter för många arter. Utifrån omgivningen och rabattens storlek på ca 12 kvm vardera blev målet att arbeta med främst perent material och att framhäva ett representativt urval av växter som innefattar alla egenskaper, såsom viktiga värdväxter, nattdoftande, nektarrika, färg och form, och samtidigt ger ett harmoniskt, vackert intryck ihop. Alla växter ska även fungera i full sol. Rabatten ska förhoppningsvis kunna användas för att berätta om nattfjärilen och dess behov, kanske i kombination med informativa, intresseväckande skyltar och under arrangerade nattvandringar där det inkluderar att titta på och identifiera nattfjärilar från en ljusfälla.

Bild 16. Höjd/nivåskillnad på växtvalet i den östra idérabatten. Illustration: Hannah Ljungberg

I bilaga 2 hittas illustrationsritningen för idérabatten och i följande del beskrivs växtvalet i närmare detalj.

4.6.1 Beskrivning av växtval

(Bildkällor: Cramers, Blomsterlandet, Säve plantskola, Perenner.se, Runåbergs fröer, Impecta)

Lignoser

Lonicera periclymenum / vildkaprifol

Perenner

Chamaenerion angustifolium 'Album' / mjölke
Hylotelephium spectabile 'Granolunda' / kinesisk kärleksört
Lychnis flos-cuculi 'White Robin' / gökblomster
Lythrum salicaria 'Robert' / fackelblomster
Nepeta x faassenii 'Walker's Low' / kantnepeta
Origanum vulgare / kungsmänta
Phlox paniculata 'Alma Jansson' / höstflox
Trifolium pratense / rödklöver
Verbena bonariensis / jätteverbena

Bienner

Hesperis matronalis / trädgårdsnattviol
Oenothera biennis / nattljus
Verbascum thapsus / kungsljus

Annueler

Nicotiana glauca 'Grandiflora' / stor tobaksblomma

Lök

Allium 'Purple Sensation' / bollök
Crocus sp / krokus blandade arter

Lonicera periclymenum - vildkaprifol

Blomning: juli - aug. Höjd: 3–4 m.

Kaprifolen skapar en höjd i rabatten genom att klättra på en ställning eller spaljé. Blommorna utsöndrar stark doft om natten och är mycket nektarrika vilket lockar många nattfjärilar. Dessutom är blommorna långa och rörlika, särskilt lämpade för nattfjärilens långa sugsnabel - kanske kan man få skymta en större snabelsvärmare som kan spåra doften på långa vägar! (White 2025, s. 98) Det är också en värdväxt för ett antal fjärilar. I övrigt är bären bra för fågellivet, dock giftiga för människor.

Chamaenerion angustifolium 'Album' - mjölke

Blomning: juni-aug. Höjd: 120-150 cm.

Ett tips från Susie är denna sort av den inhemska växten med många namn - mjölkört, rallarros, räsvans etc, fast med vita blommor för att belysa vikten av vitt i en nattfjärilsrabatt. Mjölke är också den främsta värdväxten för större snabelsvärmare.

Hylotelephium spectabile 'Granolunda' - kinesisk kärleksört

Blomning: aug-okt. Höjd: 40 cm.

En svensk kultursort med ljusrosa blommor som är en bra bi- och fjärilsväxt. Blommorna blir som landningsbanor för insekter, bland annat kan den besökas av den dagaktiva nattfjärilen gammafly. Bladverkets tjockare och glatta karaktär bryter av mot de resterande växterna i rabatten.

***Lychnis flos-cuculi* ‘White Robin’ - gökblomster**

Blomning: juni-juli. Höjd: 40 cm.

Gökblomster är en inhemsk växt och ‘White Robin’ är en sort med vita enkla blommor på röd stjälk. Den binder ihop och bidrar till det naturalistiska intrycket. Hela gökblomstersläktet är värdväxt åt flera arter, bland annat den rödlistade större vitbläreflyt.

***Lythrum salicaria* ‘Robert’ - fackelblomster**

Blomning: juni-aug. Höjd: 60 cm.

En rödviolett sort av fackelblomster som även den förekommer vilt i Sverige. Mycket rik på nektar och pollen vilket gör den till en utmärkt bi- och fjärilsväxt. Kanske kan man få syn på en häftig syrafontflytlarv som har fackelblomster som en av sina värdväxter.

***Nepeta x faussenii* ‘Walker’s Low’ - kantnepeta**

Blomning: juni-sept. Höjd: 50–60 cm.

Mörkt blålila blomning, väldoftande och lättodlad. En utmärkt kantväxt som ger lång blomning. Rik på nektar och är en generellt bra fjärilsväxt, särskilt gammafly attraheras till blomman. Värdväxt för guldljusmott.

***Origanum vulgare* - kungsmynta**

Blomning: juni-sept. Höjd: 50–80 cm.

En inhemsk växt med mycket nektar som omges av ett surrande liv av insekter. Värdväxt för många fjärilar.

***Phlox paniculata* ‘Alma Jansson’ - höstflox**

Blomning: juli-aug. Höjd: 100 cm.

Svensk kultursort med doftande ljusviolettera blommor. Blommornas foder är smalt rörlika vilket kräver längre sugsnablar. Rika på nektar och älskas av fjärilar.

***Trifolium pratense* - rödklöver**

Blomning: maj-sept. Höjd: 30 cm.

Tanken är att så in rödklöver i gräsmattan runt rabatten. Även denna är en vild nektarrik växt. Rödklövern, liksom hela klöversläktet, är värdväxt för flera fjärilar, bland annat brun björnspinnare och gammafly. Vuxna gammaflyn kan hittas på blommande klöver både dag och natt, men särskilt i skymningen. Rödklövern hänvisar också till en tidigare nämnd studie som påvisar nattfjärilens vikt för pollinering.

***Verbena bonariensis* - jätteverbena**

Blomning: juni-sept. Höjd: 120 cm.

En bra bi- och fjärilsväxt som väver samman rabatten med lång blomning.

***Hesperis matronalis* - trädgårdsnattviol**

Blomning: maj-juni. Höjd: 70 cm.

Trädgårdsnattviolen hör till de nattdoftande blommorna, här har vi också valt en vit sort som ska lysa upp i mörkret. En bra bi- och fjärilsväxt samt värdväxt för några fjärilar.

***Oenothera biennis* - nattljus**

Blomning: juni-sept. Höjd: 30–100 cm.

Nattljus är ett måste för att berätta om nattfjärilen, blommorna slår nämligen ut på kvällen och vissnar dagen därpå vilket gör den beroende av nattaktiva nattfjärilar för pollinering. Nattljus är också nattdoftande och den ljusa blomfärgen lyser upp i mörkret vilket gör den lätt att hitta. I vår rabatt placeras några exemplar utspritt vars gula färg får poppa fram bland det vita och lilarosa.

***Verbascum thapsus* - kungsljus**

Blomning: juli-sept. Höjd: 200 cm.

Kungsljuset får ta plats som ett fåtal uppstickare i rabatten med sin höjd och gula färg. Det är en inhemsk växt som oftast förekommer på torra växtplatser, exempelvis ruderatmark och vägrenar. I Susies bok beskriver hon kungsljus särskilt som föda åt larven, bland annat som värdväxt åt kungsljuskapuschongfly, dock i Sverige en sällsynt och starkt hotad art. En vackert mönstrad larv som fullkomligt länsar kungsljuset på sitt bladverk - något som måste tillåtas och accepteras även i trädgården, ett sätt att lära sig om hela livscykeln och naturens ekologi.

***Nicotiana glauca* 'Grandiflora' - stor tobaksblomma**

Blomning: juni-sept. Höjd: 80 cm.

En nattdoftande annuell med vita trumpetformade blommor - täcker in tre bra egenskaper för nattfjärilen, doft, färg och form.

***Allium 'Purple Sensation'* - bollök**

Blomning: maj-juni. Höjd: 90 cm.

Tidig blomning och rik på nektar och pollen för alla pollinatörer.

***Crocus sp.* - blandade arter krokus**

Blomning: feb-mars. Höjd: 10 cm.

En viktig födokälla för vårens första pollinatörer.

4.6.2 Infoskyltar

För att lyfta det pedagogiska värdet av rabatten ytterligare skulle den kunna kompletteras med infoskyltar. Enkla, roliga, minnesvärda fakta som fångar uppmärksamheten och väcker nyfikenhet, tips och kopplingar till växtvalet samt artporträtt av fascinerande nattfjärilar. Anpassat för både barn och vuxna, som inspirerar till att lära och läsa mer. I bilaga 3 visas exempel på hur det skulle kunna se ut.

Bild 17. Exempel på infoskyltar till en pedagogisk nattfjärilsrabatt. Illustration: Jenny Jonsson

4.7 Praktiska metoder för att observera nattfjärilar

Hittills har det beskrivits hur du kan planera och sköta din trädgård för att locka och attrahera nattfjärilen och då är det logiskt och dags att beskriva vilka metoder du kan använda för att också få se dessa vackra skymnings- och nattflygare. De sätt vi presenterar är de sätt vi hittat i litteratur och fått tips på från sakkunniga eller olika hemsidor. Se även bilaga 5 för ytterligare länkar och litteratur.

Ett enkelt sätt att få se nattfjärilarna och som inte kräver så mycket utrustning är att gå ut med ficklampan vid skymningen. Det kan vara värt att välja en något molnig, vindstill och varm natt för att få se nattfjärilarna flyga runt och kanske suga nektar på någon blomma (Couzens 2025, s 6).

En annan enkel metod är att spänna upp ett vitt lakan och belysa med en lampa som avger UV-ljus. De första nattfjärilarna brukar då komma vid skymningen och landa på lakanet. Då de olika arterna har olika flygtider kommer du troligen få se fler arter ju längre du stannar uppe (Couzens 2025, s 7).

Det finns professionella ljusfällor att köpa. Det finns även LED-lampor att köpa som ger ifrån sig UV-ljus och det är möjligt att bygga en egen ljusfälla (Couzens 2025, s 7).

En del nattfjärilar kan också lockas med hjälp av sockrade beten vilket kan vara ett mycket effektivt sätt att få se olika arter på (Pettersson, 2026). Se bilaga 5.

Det händer, och blir förhoppningsvis vanligare, att det anordnas nattlys som är öppet för allmänheten att delta på, då man tillsammans observerar och identifierar infångade nattfjärilar med en sakkunnig på plats.

4.7.1 Nattfjärilsarter

Här presenterar vi ett litet antal nattfjärilsarter som vi i samråd med Lars Pettersson valt ut. Dessa arter är exempel på arter som är vanligt förekommande i Västra Götalandsregionen och Halland, de flesta kan man faktiskt hitta i sina egna trädgårdar. De är tänkta att fungera som exempel på arter som kan vara en bra start att lära sig och som kan vara spännande att studera. Dokumentet beskriver även lite närmare vart de kan förekomma och vilka växter de födosöker på. Se bilaga 5

5. Slutsatser

Det går att besvara frågan och få en bra bild över nattfjärilens systematik och morfologi utifrån den litteraturen som finns att tillgå i ämnet. Med hjälp av litteratur och de samtal som förts med sakkunniga har det även varit möjligt att få fram material för att beskriva de stora dragen som skiljer dag- och nattfjärilar åt.

Att beskriva nattfjärilen och dess behov är däremot svårare på grund av dess stora artrikedom. Det tar tid och krävs mer kunskap för att hitta entydiga och pedagogiska sätt att beskriva grupperna på, då det ofta också förekommer undantag.

Det har blivit tydligt under arbetets gång att den grupp som vi i arbetet kallar nattfjärilar, utgör en stor mängd insekter som bidrar med pollinering av växter och därigenom bidrar med en viktig ekosystemtjänst. Likaså det faktum att det är en underskattad grupp som tidigare har ägnats för lite uppmärksamhet.

Det råder en positiv trend där fler intresserar sig för fjärilar, och nu även nattfjärilar. I och med att fler och fler har börjat studera fjärilar, och modern teknik gjort det möjligt, har även intresset breddats vilket är förståeligt vid en djupdykning i nattfjärilens värld. Det är ett iögonfallande djur på många sätt och vis.

Genom att följa de råd som presenteras i arbetet, som är sammanställda och byggda på en rad olika källor, går det att gynna, och förhoppningsvis attrahera fler nattfjärilar till din trädgård. Det finns växter som anpassat sig efter att locka de nattaktiva pollinatörerna genom färg, form och framför allt doft. Genom att planera växtval utifrån detta, samt utifrån larvernans värdväxter, går det att öka chansen till en bra livsmiljö och ett rikare djurliv i stort i trädgårdsmiljö.

Det finns många olika sätt och växtval att komponera en rabatt på, det som lyfts fram i arbetet är ett sätt. Det är sedan upp till bevis om den pedagogiska förväntan på arbetet blivit som tänkt, där går inte att dra några slutsatser ännu.

5.1 Diskussion

Det har varit en utmaning att få en överblick över nya rön och aktuellt kunskapsläge kring nattfjärilens roll i ekosystemet. Samtidigt har det varit nödvändigt att ha en grundförståelse för nattfjärilens behov för att uppnå de mål och syfte som var satta för arbetet.

Det har även varit tidskrävande och svårt att få fram material kring vilka specifika värdväxter nattfjärilsarter har och som har störst vikt för enskilda arter. Detta då informationen skiljt sig åt bland olika referenser och även olika länder. Ofta nämns alla potentiella värdväxter där man har observerat arten. Utifrån det har vi haft svårt att urskilja vikten av olika växter för specifika arter, det som sedan var tänkt att ligga till grund för vår gestaltningsidé.

Ovanstående resulterade i att grundtanken och ambitionen att lägga mer tonvikt på gestaltningen fick omvärderas något. Idérabatten är en stor del av arbetet men används mer som pedagogisk metod för att lyfta fram några exempelväxter men framför allt egenskaper hos växter som spelar lite extra roll för nattfjärilen, detta också på grund av att vi förhöll oss till de ytor som används som utställningsrabatter på Botaniska. Ett annat upplägg hade kunnat vara att gestalta en större del av en trädgård, som ännu bättre speglar nattfjärilens preferenser på livsmiljö, där också viktiga träd och buskar blir en del av gestaltningen. Tiden blev dock en begränsning och ytan vi gestaltat blev därför rimlig i storlek.

Många av de råd och rekommendationer som vi presenterat är desamma som när vi ska värna om våra dagaktiva pollinatörer men med några viktiga tillägg gällande doft, färg och ljus.

Rekommendationerna kan skalas upp eller ner beroende på platsen. Det är väl värt mödan att förkovra sig mer kring Sveriges nattfjärilar.

6. Referenslista

Anderson M, Rotheray EL, Mathews F (2023) Marvellous moths! pollen deposition rate of bramble (*Rubus futicosus* L. agg.) is greater at night than day. *PLoS ONE* 18(3): e0281810. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0281810>

Alison J, Alexander JM, Diaz Zeugin N, Dupont YL, Iseli E, Mann HMR, Høye TT. 2022 Moths complement bumblebee pollination of red clover: a case for day-and night insect surveillance. *Biol. Lett.* 18:20220187. <https://doi.org/10.1098/rsbl.2022.0187>

Boyes, D.H., Evans, D.M., Fox, R., Parsons, M.S. & Pocock, M.J.O. (2021). Is light pollution driving moth population declines? A review of causal mechanisms across the life cycle. *Insect Conservation and Diversity* 14, 167-187. doi: 10.1111/icad.12447

Boyes, D.H., Evans, D.M., Fox, R., Parsons, M.S. & Pocock, M.J.O. (2021). Street lighting has detrimental impacts on local insect populations. *Science Advances* 7 (35). DOI: 10.1126/sciadv.abi8322

Butterfly Conservation. (2023). Moths are more efficient pollinators at night than day-flying pollinators such as bees. <https://butterfly-conservation.org/news-and-blog/moths-are-more-efficient-pollinators-than-bees-new-research-shows>. Hämtad 2026-01-26.

Couzens, D., Ashton, G. (2025). Insektsguiden. Lär dig känna igen 150 insekter i din trädgård. Tukan förlag.

Dötterl, S., Jürgens, A., Seifert, K., Laube, T., Weißbecker, B & Schütz S. (2005). Nursery pollination by a moth in *Silene latifolia*: the role of odours in eliciting antennal and behavioural responses. *New Phytologist* 169(4): 707-718. <https://nph.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-8137.2005.01509.x>.

Elmqvist, H., Liljeberg, G., Top-Jensen, M., Fibiger, M. (2011). Sveriges fjärilar. En fälthandbok över Sveriges samtliga dag- och nattfjärilar. Östermarie.

Hansson, M., Hansson, B. (2022). Perenner. Inspiration- skötsel- lexikon. 5. uppl. BABEL FÖRLAG.

Kendall, L., Nicholson, C.C. (2024) Pollination Across the Diel Cycle: A Global Meta-Analysis. *Ecology Letters*, 2025; 28: e70036: s 1-13. <https://doi.org/10.1111/ele.70036>

Land (2024). *Dags att plantera häck? Här är tipsen.* <https://www.land.se/tradgard/vildare-hackar-med-gammaldags-charm> (hämtad 2026-01-29)

Länsstyrelserna i Hallands län och Västra Götalands län. (2020). Dagfjärilar i västsverige. Bulls Graphics, Halmstad.

Macgregor, C., Pocock, M., Fox, R. & Evansi, D. (2014). Pollination by nocturnal Lepidoptera, and the effects of light pollution: a review. *Ecological Entomology* 40: s 187–198. DOI:10.1111/een.12174.

Pettersson, L., docent vid avdelningen för biodiversitet och evolution, Lunds universitet (2026).

Pettersson, L.B., Arnberg, H. (2025) Svensk Dagfjärilsövervakning Årsrapport 2024.
https://www.dagfjarilar.lu.se/sites/default/files/public/pdf/sebms_2024.pdf.

Robertson, S.M., Dowling, A., Wiedenmann, R.N., Joshi, N.K. & Westerman, E.L. (2021). Nocturnal Pollinators Significantly Contribute to Apple Production. *Journal of Economic Entomology* 114(5): s 2155–2161. <https://doi.org/10.1093/jee/toab145>

SLU Artdatabanken (2026). *Artfakta: större vitblärefly (Hadena bicruris)*.
<https://artfakta.se/taxa/216161>. Hämtad 2026-01-28

SLU Artdatabanken (2026). *Artfakta: fjärilar (Lepidoptera)*. <https://artfakta.se/taxa/3000188>. Hämtad 2026-01-28

SLU Artdatabanken (2025). Fjärilar – fladdrande skönheter och känsliga miljöindikatorer.
<https://www.slu.se/artdatabanken/arter-och-natur/organismgrupper/fjarilar/>. Hämtad 2026-01-14

Unger, M.(u.å.) *Svenska dagfjärilar och nattfjärilar*. <https://www.lepidoptera.se/> (Hämtad 2026-01-26). (Unger u.å)

Ursing, B. (2004). Fältflora. 867 växter i färg. Norstedts förlag AB.

Vanzandt, P. A., Johnson, D.D., Hartley, C., Lecroy, K., Shew, H.W., Davis, B.T. & Lehnert, M.S. (2019). Which moths might be pollinators? Approaches in the search for the flower-visiting needles in the Lepidopteran haystack. *Ecological Entomology* 45: s 13–25. DOI: 10.1111/een.12782

Weiss, P., Sjöberg, A. (2020). Skogsträdgården. Odlä ätbart överallt. STIGE

Westerberg, U. (2011). Sköra vingar - fjärilars liv och hemligheter. Hammar.

White, S. (2025). The gardener and the Moth- planting for Moths and Butterflies. Saraband. Willmer, P. (2011). *Pollination and Floral Ecology*. Princeton University Press.

<https://www.youtube.com/watch?v=qLhnEXAtUos&t=8118s>, annual UK Moth Recorders' Meeting 25 January 2025. Dr Avalon Owens

Bilagor

Bilaga 1.Växtguide

	Växt	Svenskt namn	Exempel på nattfjärilsarter som använder växten som värdväxt för sina larver	Blomningstid	Höjd	Övrigt
Lignoser	<i>Cornus spp.</i>	kornell	Lindmätare/ <i>Erannis defoliaria</i> ekorrspinnare/ <i>Stauropus fagi</i>	mar-juni	2–6 m	Tidig vårblooming på vissa arter
	<i>Corylus avellana</i>	hassel	Hasselbredvecklare <i>Pandemis corylana</i>	feb-april	4–6 m	Mångstammig buske, Förekommer ofta i lundar och lövängar
	<i>Crataegus monogyna</i>	trubbhagtorn	Mindre påfågelspinnare/ <i>Saturnia pavonia</i>	maj	8–10 m	
	<i>Daphne mezereum</i>	tibast		april		Blommar på bar kvist, lila blommor. Nektarkälla för insekter när många andra plantor inte har dykt upp ännu. Intensivt doftande blommor på vintern

	<i>Fagus sylvatica</i>	bok	Större frostfjäril/ <i>Operophtera fagata</i> , Åsfly/ <i>Moma alpium</i>	vår	30–35 m	
	<i>Hamamelis</i>	trollhassel		jan-mars	2–3 m	Tidig blomning för fjärilar aktiva under vintern.
	<i>Humulus lupulus</i> 'Aureus'	guldhumle	Mindre jordfly/ <i>Ochropleura plecta</i>	aug-sept	4–6 m	Torktålig, starkväxande
	<i>Hedera helix</i>	murgröna	Tandfly / <i>Phlogophora meticulosa</i>	sept-okt	5 m	Vedartad klätterväxt, ändrar karaktär på bladverket i adult stadie.
	<i>Ligustrum vulgare</i>	liguster	Frukträdslavmätare/ <i>Peribatodes rhomboidaria</i> , ligustersvärmare/ <i>Sphinx ligustri</i>	juni-juli	2–4 m	Bra val till häckväxt
	<i>Lonicera periclymenum</i>	kaprifol	Större snabelsvärmare/ <i>Deilephila elpenor</i> , bland flera andra.	juli-aug	3–4 m	Lämplig att klänga på spalje eller staket. Har långa rörformiga blommor som endast insekter med långa tungor/snablar kan komma åt. Nektarväxt till flera fjärilar.
	<i>Malus</i>	aplar	Värdväxt till många arter, ex Mindre påfågelspinnare/ <i>Saturnia pavonia</i> och brun björns�pinnare/ <i>Arctia caja</i>	maj-juni		Både <i>Malus sylvestris</i> och <i>Malus domestica</i> är viktiga värdväxter samt erbjuder nektar till fullbildade fjärilar.

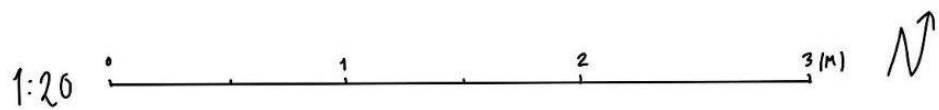
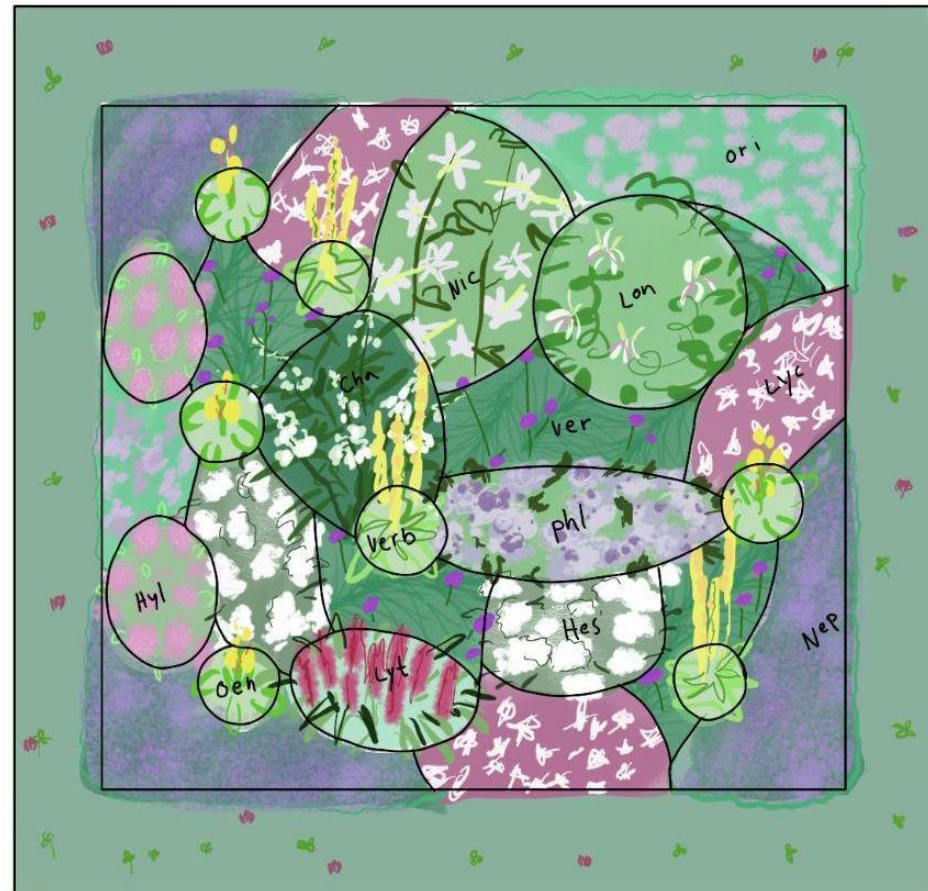
	<i>Prunus spinosa</i>	slån	Citronmätare <i>Opisthograptis luteolata</i>	april-maj	1-3m	Gillas av småfåglar, bra som häckningsplats och skydd. Större inhemsk buske.
	<i>Quercus spp.</i>	ek	Ekorrspinnare/ <i>Stauropus fagi</i>			
	<i>Ribes uva-crispa</i>	krusbär	Krusbärsmätare/ <i>Abraxas grossulariata</i>	april-juni	0,8–1,2 m	
	<i>Rubus fruticosus</i>	björnbär	Syraftonfly/ <i>Acronicta rumicis</i>	juni-aug	upp till 4 m	
	<i>Rubus nigrum</i> , <i>Rubus rubrum</i>	vinbär	Krusbärsmätare/ <i>Abraxas grossulariata</i>	maj-juni	1–1,8 m	
	<i>Salix caprea</i>	sälg	Större bandfly (allmänt bandfly) / <i>Noctua pronuba</i> , Gotiskt sälgfly / <i>Orthosia gothica</i>	mars-maj	12–15 m	
	<i>salix spp.</i>		Brun björnsinnare/ <i>Arctia caja</i> , Rostvinge/ <i>Phragmatobia fuliginosa</i>			
Perenner	<i>Achillea millefolium</i>	röllika	Värdväxt till flertalet arter. ex brun björnsinnare/ <i>Arctia caja</i> , (generalist), röllikefjädersmott/ <i>Gillmeria pallidactyla</i> (specialist)	juni-sept	40–70 cm	
	<i>Calluna vulgaris</i>	ljung	Värdväxt till bla mindre påfågelsinnare/ <i>Saturnia pavonia</i> , syraftonfly/ <i>Acronicta rumicis</i> ,	juli-sept	10–60 cm	

			större bandfly/ <i>Noctua pronuba</i> , brun björnsinnare/ <i>Arctia caja</i>			
	<i>Cardamine pratensis</i>	ängsbräsma	Rödbrunt jordfly/ <i>Diarsia brunnea</i>	maj-juni	15–40 cm	
	<i>Chamaenerion angustifolium</i>	mjölke	Brunsprötad skymningssvärmare/ <i>Hyles gallii</i> , större snabelsvärmare/ <i>Deilephila elpenor</i>	juli-sept	120–150 cm	
	<i>Echinacea purpurea</i>	röd solhatt		jul-sept	80–100 cm	
	<i>Hylotelephium spectabile</i> 'Gran lunda'	kinesisk kärleksört	Lockar vuxna gammaflyn/ <i>Autographa gamma</i>	aug-sept	40–50 cm	Hylotelephium fungerar som landningsbana för fjärilar. Sorten har ljust rosalila blommor, grönt kulturarv
	<i>Lavandula angustifolia</i>	lavendel	Tandfly/ <i>Phlogophora meticulosa</i>	juli-aug	40 cm	Blommorna är nektarstinna
	<i>Lotus corniculatus</i>	käringtand	Sexfläckig bastardsvärmare/ <i>Zygaena filipendulae</i>	juni-aug	10–30 cm	
	<i>Lychnis flos-cuculi</i>	gökblomster	Blärefältmätare/ <i>Perizoma affinitata</i>	maj-sept	60 cm	rosa blommor
	<i>Lythrum salicaria</i> 'Robert'	fackelblomster	Syreaftonfly/ <i>Acronicta rumicis</i>	juni-aug	60–70 cm	Mörkrosa blommor

	<i>Nepeta x faassenii</i> 'Walkers low' eller 'Six hills giant'	kantnepeta		juni-sept	50 cm	odlingsvärd och lättodlad
	<i>Origanum vulgare</i>	kungsmymta	Grönglänsande metallfly/ <i>Diachrysia chrysitis</i>	juni-sept	50–80 cm	
	<i>Phlox paniculata</i> 'Alma Jansson'	höstflox		juli	100 cm	Grönt kulturarv, doftande, ljusviolettera blommor
	<i>Primula veris</i>	gullviva	Bredbandat bandfly/ <i>Noctua fimbriata</i>	maj-juni	20–40 cm	Förekommer ofta på ängsmarker, vackrast som vildflor i gräsmattan, under ett lövträd eller på naturtomten.
	<i>Primula vulgaris</i>	jordviva		maj-juni	5–15 cm	Förekommer ofta i lövskog
	<i>Saponaria officinalis</i>	såpnejlika	Större vitblärefly/ <i>Hadena bicruris</i>	juli-sept	50–70 cm	Blommorna är sötdoftande och vita, rosa eller rosavita.
	<i>Trifolium pratense</i>	rödklöver	Brun björnsinnare/ <i>Arctia caja</i>	maj-sept	30 cm	
	<i>Verbena bonariensis</i>	jätteverbena		juli-okt	100-160cm	Överlever endast i vissa delar av landet, frösår sig dock rikligt.
Bienner	<i>Digitalis purpurea</i>	fingerborgsblo mma	En stor mängd arter använder grobladsväxter som värdväxt.	juni-juli	120–180 cm	Inhemsk art
	<i>Hesperis matronalis</i>	trädgårdsnattviol	Värdväxt för hesperismal/ <i>Plutella porrectella</i>	maj-juni	60–120 cm	Attraherar bin, fjärilar och andra pollinatörer

	<i>Oenothera biennis</i>	nattljus		juni-sept	80–100 cm	Bienn, självsår sig rikligt om den trivs på växtplatsen.
	<i>Verbascum thapsus</i>	kungsljus	Gammafly/ <i>Autographa gamma</i>	juli-sept	200 cm	Bienn
Annueler	<i>Fuchsia</i>	fuchsia				
	<i>Nicotiana alata</i> 'Grandiflora'	stor blomstertobak		juni-sept	80 cm	Vita doftande blommor.
	<i>Tropaeolum majus</i>	indiankrasse				
Lökväxter	<i>Allium hollandicum</i> 'Purple sensation'	purpurlök		maj-juni	90 cm	Omtyckt av pollinerare, högt pollen och nektarvärde
	<i>Crocus vernus</i>	vårkrokus		mars-april	10 cm	Bra vårbomma för pollinatörer
	<i>Galanthus nivalis</i>	snödroppe		feb-mars	10–20 cm	En av de tidigaste blommorna på våren, uppskattad nektar - och pollenkälla.

Bilaga 2. Gestaltning av idérabatt

(Bildkällor: Cramers, Blomsterlandet, Säve plantskola, Perenner.se, Runåbergs fröer, Impecta)

Lignoser

Lonicera periclymenum / vildkaprifol

Perenner

Chamaenerion angustifolium 'Album' / mjölke
Hylotelephium spectabile 'Granlunda' / kinesisk kärleksört
Lychnis flos-cuculi 'White Robin' / gökblomster
Lythrum salicaria 'Robert' / fackelblomster
Nepeta x faassenii 'Walker's Low' / kantnepeta
Origanum vulgare / kungsmymta
Phlox paniculata 'Alma Jansson' / höstflox
Trifolium pratense / rödklöver
Verbena bonariensis / jätteverbena

Bienner

Hesperis matronalis / trädgårdsnattviol
Oenothera biennis / nattljus
Verbascum thapsus / kungsljus

Annueler

Nicotiana glauca 'Grandiflora' / stor tobaksblomma

Lök

Allium 'Purple Sensation' / bollök
Crocus sp / krokus blandade arter

JAG MÅSTE ÄTA!

Värdväxter är de växtarter som larven lever på. Vissa har bara en värdväxt, andra har fler.

Larven byter kostym upp till 5 gånger innan den blir en puppa. Vissa arter ökar sin kroppsvolym 30 000 gånger!

Mjölke är en favoritvärdväxt för större snabelvärmare! När larven vuxit sig stor liknar den en elefantsnabel...

Så glöm inte plantera en extra värdväxt i rabatten!
Och inga sura miner åt att den äts upp

BRUN BJÖRNSPINNARE

Klöver är en god värdväxt
men björnsinnaren
är inte så kinkig,
den äter det mesta!

Larven är lurvig som en björn
- därav namnet!

Men klappa ej!
Pälsen är giftig...
du kommer ångra dig.

Städa lagom i trädgården!
Larven övervintrar i förnan, bland löv.

HÄR DOFTAR DET GODT!

Tips på nattdoftande blommor

Vildkaprifol
Trädgårdsnattviol
Tobaksblomma
Nattljus

En kaprifol kan fresta
många vackra nattfjärilar
till din trädgård,
god doft och läskande nektar!

Det behövs ett
långt sugrör för att
nå tobaksblommans
nektar!

Visste du att
svärmare har
de längsta sugsnablarna?

Kanske kan du skymta
en Större snabelsvärmare i skymningen?
De spårar doften på långa vägar!

Bilaga 4. Nattfjärilsarter

Nattfjärilsarter	
<p>Större bandfly (allmänt bandfly) / <i>Noctua pronuba</i> https://www.lepidoptera.se/arter/st%3%b6rre_bandfly.aspx</p>	<p>En av de vanligaste, mest spridda, förekommer i alla miljöer, bland annat trädgårdar. Värdväxter: Diverse örter och gräs, exempelvis prunus spinosa, rubus fruticosus, salix caprea och primula. Den fullbildade fjärilen livnär sig på nektar och växtsaft. Aktiv nattetid, flygtid maj-nov.</p>
<p>Gammafly / <i>Autographa gamma</i> https://www.lepidoptera.se/arter/gammafly.aspx</p>	<p>En av de största migrerande i insektsvärlden. Förekommer i alla miljöer, med många olika värdväxter - vilda och odlade örter, exempelvis Verbascum Thapsus. Aktiv dag och natt. Flygtid maj-nov.</p>
<p>Krusbärsmätare / <i>Abraxas grossulariata</i> https://www.lepidoptera.se/arter/krusb%3%a4rs m%3%a4tare.aspx</p>	<p>Förekommer allmänt från Skåne till Västerbotten, i buskmark, glesa skogar och trädgård. Värdväxter: krusbär, vinbär, hagtorn, slån. Aktiv natt, ibland dag. Flygtid maj-aug.</p>
<p>Brun björnsinnare / <i>Arctia caja</i> https://www.lepidoptera.se/arter/brun_bj%3%b6rnsinnare.aspx</p>	<p>Tämligen allmän, förekommande i hela landet utom fjälltrakten, ofta öppna marker som torräng eller hedar, även i trädgården. Den fullbildade fjärilen intar inte föda. Värdväxter: Diverse örter. ex Trifolium pratense. Aktiv natt, flygtid maj-sep</p>
<p>Brunsprötad skymningssvärmare / <i>Hyles gallii</i> https://www.lepidoptera.se/arter/brunspr%3%b6tad_sky mningssv%3%a4rmare.aspx</p>	<p>Förekommer allmänt i hela landet, i öppna gräsängs- och hyggesmarker, skogs- och grusvägar men även påträffad i trädgård och park. Värdväxter: bland annat Måror, mjölke och groblad. Aktiv dag och skymning. Flygtid april-okt.</p>
<p>Gotiskt sälgly / <i>Orthosia gothica</i> http://www2.nrm.se/en/svenska_fjarilar/o/orthosia_gothica.html</p>	<p>Vanlig art, utbredd i hela Sverige. Stor chans att se sälglyn om man går ut när sälgen blommar, gärna på en varm vårväll. Den fullbildade fjärilen kan besöka blommor som är tillgängliga tidigt på året men föredrar främst sälgblommor. Övervintrar som puppa på marken och larven värdväxter: örter, buskar och lövträd.</p>

	Aktiv nattetid. Flygtid mars-juni
Större snabelsvärmare / <i>Deilephila elpenor</i> https://www.lepidoptera.se/arter/st%c3%b6rre_snabelsv%c3%a4rmare.aspx	Utbredd i hela Sverige förutom fjälltrakten, vanlig i vissa lokala delar i landet. En av våra vanligare svärmare i trädgårdar. Äggen läggs enstaka på blad. Värdväxter: Larven lever bland annat på dunörter och mårar. Puppen vilar i jorden och arten övervintrar. Aktiv nattetid. Flygtid: juni-aug
Syrafftonfly / <i>Acronicta rumicis</i> https://www.lepidoptera.se/arter/syrafftonfly.aspx	Flyger på varierande typ av mark. Värdväxter: Örter och buskar, hittad bland annat på fackelblomster och syren, örter. Aktiv nattetid. Flygtid: maj-juli

Bilaga 5. Länkar och litteratur

Artbestämning och information om nattfjärilar

<https://www.lepidoptera.se>

<https://butterfly-conservation.org/butterflies>

<https://vilkenart.se/Intro/Nattfjarilar.aspx>

Ljusfällor och sockerbeten

<https://butterfly-conservation.org/sites/default/files/how-to-build-a-moth-trap.pdf>

https://sturehermannsson.se/fjarilar/Nattfjarilar_intro.pdf

<https://www.sef.nu/smakryp-som-hobby/samla-insekter/fanga-insekter-med-ljus/>

<https://lup.lub.lu.se/student-papers/search/publication/9202748>

Broschyrer

<https://butterfly-conservation.org/sites/default/files/2025-02/Butterfly%20Moon%20Meadows%20A4%20brochure%20DIGITAL.pdf>